

Ange lantbrukarens namn
Ange mottagarens adress

Växtskydd i vattenskyddsområde (13C)

Slutsatser av riskvärdering

- XXXX kommun kommer nu att följa riktlinjer som innebär att ämnen i ansökan inte bör ligga över 0,1 mikrogram per liter vid riskvärderingen i MACRO-DB. Vår genomgång visar att alla växtskyddsproblem ändå kommer att kunna klaras av.
- Några välkända ämnen innebär alltid högre risk för läckage, t.ex. produkter med ämnet klopuralid såsom Matricon 72 SG, Galera och Ariane S, och bör därför undvikas. Om dessa ämnen ingår i ansökan krävs särskilt beslut av samhällsbyggnadsnämnden.
- Några välkända ämnen kräver extra försiktighet, t.ex. propoxikarbazon-natrium som finns i produkten Attribut SG 70. Här är det viktigt att tänka på med vilket intervall, och i vilken dos, produkten kan behöva användas.
- Tänk lite extra vid bekämpning med diflufenikan och prosulfokarb. Ämnena utgör ingen risk för grundvattnet men kan ha större påverkan på omgivningen. Följ informationskampanjerna och observera användarvillkoren.

Bakgrundsbeskrivning

På gården bedrivs växtodling med för trakten traditionella grödor samt gräsfrövall till utsäde. Delar av arealen ligger inom XXXX vattenskyddsområde vilket är en kommunal vattentäkt. Jordarna inom vattenskyddsområdet är i huvudsak moränjordar med lerhalter inom intervallet för lättlera.

Vattentäkten i XXXX bedöms vara lågpermeabel, d.v.s. risken för läckage är liten. Provtagningar finns från Länsstyrelsens undersökningar inom den regionala miljöövervakningen 2007–2010. I denna undersökning framkom fynd av etofumesat (Tramat-produkter) i låg halt. Provtagningar upprepades därför vid

nästa undersökning 2016. Vid detta tillfälle detekterades klopyralid (t.ex. Matrigon 72 SG, Ariane S) i provpunkt X och bentazon (t.ex. Basagran SG) i provpunkt X.

2016 kom en ny vägledning från Hav- och vattenmyndigheten angående tillstånd inom vattenskyddsområden som XXXX kommun nu följer i stort. Som underlag till ansökan krävs en riskvärdering i MACRO-DB. XXXX kommun har nu som krav att riskvärderingen ska visa under 0,1 mikrogram per liter i både sekundär och primär zon. Ämnen som överskrider detta måste motiveras särskilt och lyftas till nämnden för beslut.

Underlag till ansökan

- Karta över skiften inom skyddsområdet där diken, brunnar och vattendrag ritats in
- Planerade åtgärder på respektive skifte
- Markkartering där lerhalt och mullhalt analyserats
- Resultat från riskbedömningar av läckage till grundvatten
- Beskrivning över varför du väljer kemisk bekämpning framför andra metoder, vilka alternativ du testat eller ser kommer, hur du uppfyller principerna om integrerat växtskydd IPM

Växtskyddsstrategi idag

På aktuella skiften kommer det under den kommande treårsperioden odlas höstraps, sockerbetor, spannmål och rödsvingelvall. Ur växtskyddssynpunkt är det generellt viktigt med en varierad växtföljd med grödor med olika typ av rotsystem, såtidpunkt och sjukdomar. För er del är det viktigt att höstraps och sockerbetor inte återkommer mer än vart 4:e år. Även för läckagerisken till grundvatten kan det vara avgörande att hålla odlingsintervallen.

Ogrässtrategin i höstgrödorna är bekämpning på hösten och eventuell komplettering på våren. Det har ännu inte setts några resistensproblem på gården men med tanke på IPM tar vi hänsyn till detta och tittar på flera olika produktalternativ. Örtogräs dominerar men ni behöver även alternativ som gör det möjligt att bekämpa olika typ av gräsogräs då det mesta finns i området. Även tistel kan vara ett problem varför det behövs alternativa strategier för detta. Svampbekämpning i stråsäd är viktigt. Även här tittar vi på flera produkter med olika verkningmekanismer för att undvika resistens.

Resultat från simuleringar av läckage

SGU:s kartmaterial visar att morängrovlera är helt dominerande men att isälvsediment har ganska stor andel på skifte W 1. Glaciala jordar finns fläckvis på flera skiften, särskilt W 1 och W 2, men dessa jordtyper har lägre risk för läckage

till grundvatten. Vi har även jämfört med SLU jordartshjälp och då denna inte visar isälvsediment väljer vi morängrovlera som värstafallsscenario. Markkarteringen visar att mullhalterna ligger inom intervallet för något mullhaltigt.

Åtgärder

Simuleringar i steg 1 och steg 2 av MACRO-DB visar att:

- Sockerbetor: Med minst 4-årigt intervall fungerar det att använda den maximalt tillåtna dosen metamidon-produkt varför det finns goda förutsättningar att klara ogräsbekämpningen.
- Höstraps: Örtogräs bekämpas bäst på hösten, dels för att få tillräckliga effekter, dels för att de produkter som kan användas på våren har hög risk för läckage. Både Galera och Matrigon 72 SG innehåller klopyralid varför de är betydligt sämre alternativ. För bekämpning på hösten har vi sedan några år tillbaka Belkar, som har relativt bred ogräseffekt och liten risk för läckage.
- Spannmål: I vårspannmål är ofta Ariane S eller Kinvara förstahandsvalet för att få in en resistensbrytare. Ur läckagesynpunkt är detta ett betydligt sämre alternativ. Ämnet klopyralid har hög risk för läckage oavsett dosnivå och odlingsintervall. Alternativ är strategier med MCPA-produkter, fluroxipyr-produkter (t.ex. Starane-produkter) eller Zypar.
- Aktuella kampanjer: Håll nere dosen av diflufenikan-produkter (t.ex. Legacy 500 SC, Diflanil 500 SC, Sempra), särskilt på hösten, då detta ämne i högre grad än många andra ämnen hittas i ytvatten i halter som överskrider riktvärdet för vattenlevande organismer. Tänk också på de nya användarvillkoren för prosulfokarb-produkter (t.ex. Boxer och Roxy 800 EC). Då ämnet under vissa förhållande kan driva iväg efter bekämpning finns nu villkor om 500 meters skyddsavstånd till kommersiella odlingar av frukt och grönsaker med ätliga delar ovan jord. Också särskilt avdriftsreducerande teknik och bekämpning kvällstid, vid låg temperatur och vindstyrka.

Fortsatt rådgivning inom Greppa Näringsen

Vi uppdaterade inte er rådgivningsplan eftersom den fortfarande var aktuell. Det som ligger där framöver är klimatgenomgång och växtnäringsbalans. Kontakta oss gärna om det uppstår behov av annan rådgivning så lotsar vi er vidare. Hör gärna av er om ni har frågor eller om något är oklart!

Med vänlig hälsning

Rådgivare, telefon och e-post

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

Aktiviteten är delfinansierad med EU-medel via Länsstyrelsen i skriv text län.